

СТОСУНКИ МІЖ УКРАЇНОЮ І СОТ

Вінницький національний технічний університет

Анотація: проаналізовано історію створення та розвитку Світової організації торгівлі. Розглянуто основні напрямки подальшої роботи в умовах членства України в СОТ.

Ключові слова: СОТ, Україна, ГАТТ

Abstract: the history of the creation and development of the World Trade Organization is analyzed. The main directions of further work in terms of Ukraine's WTO membership are considered.

Keywords: SOT, Ukraine, GATT

Вступ

Україна розглядає членство в СОТ як системний фактор подальшого розвитку національної економіки, лібералізації зовнішньої торгівлі і створення передбачуваного прозорого середовища для залучення іноземних інвестицій.

Багатосторонню міжнародну торговельну систему, у центрі якої знаходиться СОТ, у широкому розумінні можна визначити як сукупність міжнародних правил, яких мають дотримуватися країни в торговельних відносинах між собою. Правила ці спрямовані на всебічне сприяння відкритій і ліберальній торгівлі. СОТ служить як форумом для переговорів, так і арбітром у врегулюванні торговельних суперечок між країнами-членами.

Історія Світової організації торгівлі

Після закінчення Другої світової війни у світі під егідою ООН почалися переговори про створення Світової організації торгівлі (СОТ). У ході Конференції ООН у 1948 р. була прийнята Гаванська хартія, якою затверджувався Статут СОТ. Однак Гаванська хартія так і не набрала чинності, оскільки парламенти деяких країн, у тому числі США, відмовилися ратифікувати Угоду про Статут СОТ. 1945 року коли США запропонували створити Міжнародну торговельну організацію (МТО). Створенням МТО займалася Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП), а розробка Статуту (Хартії) МТО здійснювалася на Лондонській (1946), Женевській (1947) та Гаванській конференціях (1947 р. — 1948 р.). 1947 року ці знижки були затверджені у правилах міжнародної торгівлі та закріплені у Розділі IV статуту МТО, який отримав назву «Генеральна угода з тарифів і торгівлі» (від англ.: «General Agreement on Tariffs and Trade»), а статут МТО — «Гаванська хартія». Серйозним недоліком системи ГАТТ була відсутність інституційної основи, тобто міжнародної організації як такої. Угоди ГАТТ не носили обов'язкового характеру для країн-учасників ГАТТ. У подальшому кодекси, присвячені регулюванню субсидій і компенсаційних заходів, технічних бар'єрів у торгівлі, ліцензуванню імпорту, митної оцінки й антидемпінгових заходів, стали складовою частиною Угоди про утворення Світової організації торгівлі. Вони стали обов'язковими для всіх її членів.

Згідно зі статтею VIII Марракеської угоди про утворення Світової організації торгівлі, СОТ є міжнародною міжурядовою організацією, створеною згідно з нормами міжнародного права. СОТ може діяти незалежно від волі кожної країни-члена цієї організації. Проте така діяльність СОТ здійснюється винятково через створені нею органи (Міністерську конференцію, Генеральну раду і Секретаріат). Діяльність СОТ може здійснюватися винятково в рамках її компетенції, визначеної Марракеською угодою і прийнятими на її основі іншими документами.

Згідно з Марракеською угодою, СОТ забезпечує загальну інституційну основу для здійснення торговельних відносин між її членами, тобто утворює міжнародний форум з робочими органами. В його рамках можуть здійснюватися міжнародні переговори як між усіма членами СОТ, так і між окремими учасниками. Сфера регулювання СОТ може бути розширена за рахунок майбутніх угод, які будуть включені в загальну систему СОТ.[1]

СОТ сьогодні – це 153 країни світу, понад 95 % обсягу світової торгівлі, понад 90 % світового ВВП і понад 85 % населення світу. Майже тридцять держав мають у СОТ статус спостерігача і знаходяться на різних етапах процесу вступу. З країн СНД до СОТ увійшли Вірменія, Грузія, Киргизія, Молдова і Україна.[2]

Основні напрямки подальшої роботи в умовах членства України в СОТ

У рамках реформування торговельного режиму з метою подальшого приведення його у відповідність до норм та принципів СОТ держава спрямовуватиме свої зусилля на:

- запровадження чіткої, взаємної й ефективної співпраці між урядом України та СОТ;
- забезпечення співробітництва з відповідними комітетами СОТ, участь в двосторонніх та багатосторонніх переговорах у рамках СОТ;
- забезпечення виконання зобов'язань України, взятих в рамках вступу до СОТ;
- ефективне застосування системи моніторингу для забезпечення відповідності правилам СОТ з метою запобігання можливим суперечкам з країнами – членами СОТ;
- реалізацію заходів, спрямованих на інформування громадськості та підтримку бізнесу у використанні системи переваг від членства в СОТ;
- сприяння українським експортерам у покращенні інформованості щодо доступу на ринки країн – членів СОТ.

З метою забезпечення виконання зобов'язань України, взятих у рамках вступу до СОТ, та запровадження чіткого, взаємного та ефективного співробітництва між урядом України та СОТ було створено делегацію України для участі в переговорах у рамках Світової організації торгівлі (Указ Президента України від 26.08.2008 № 767/2008).

Стратегічна мета переговорів делегації України – приєднання до Єдиної домовленості раунду Доха – Розвиток із зобов'язаннями, узгодженими Українською стороною у рамках переговорного процесу про вступ до СОТ[2].

Висновки

Набуття членства в СОТ дало змогу нашій державі не тільки стати повноцінним гравцем на світовому ринку, а й взяти участь у формуванні якісно нових параметрів світової торгівлі на найближчі роки. Для забезпечення реалізації своїх поточних і стратегічних торговельно-економічних інтересів, формування режиму найбільшого сприяння для товарів і послуг на зовнішні ринки Україна, у травні 2008 року, приєдналась до робочих груп. Делегацією України сконцентровано зусилля на опрацюванні документів країн, які активно ведуть переговори про вступ до СОТ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Світова_організація_торгівлі.
2. Співробітництво України з Світовою організацією торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrexporth.gov.ua/ukr/wto/ukr/981.html>.

Ястреблянський Тимофій Степанович – студент групи УБ-17б, Факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: yts29945@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, e-mail: valkorney1958@gmail.com.

Yastreblianskiy Tymofii S. - student of UB-17b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: yts299@gmail.com

Scientific supervisor: **Valeriy Aleksandrovich Kornienko** – candidate of historical sciences, doctor of political sciences, professor, head of the department of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences, e-mail: valkorney1958@gmail.com.